

STRATE

2009

STRATEGIJA 2017. – 2030.

INSTITUT ZA MEDICINSKA
ISTRAŽIVANJA I MEDICINU RADA

IMI STRATEGIJA 2017. – 2030.

Autori:

- prof. dr. sc. Ana Lucić Vrdoljak
- prof. dr. sc. Radovan Fuchs
- dr. sc. Zdenko Franić
- prof. dr. sc. Davor Želježić
- dr. sc. Irena Brčić Karačonji
- dr. sc. Nevenka Kopjar

Tehnička potpora:

- Makso Herman, prof.
- Milica Horvat
- dr. sc. Sanja Stipičević

© Institut za medicinska istraživanja i medicinu rada, Zagreb, 2017.

Ksaverska cesta 2
HR-10001 Zagreb, Hrvatska
Tel. (+385 1) 4682 500
Fax. (+385 1) 4673 303
E-adresa: info@imi.hr
www.imi.hr
dov.imi.hr

SADRŽAJ

Predgovor	3
1. Uvod	5
2. Pravni okvir	7
3. Misija	9
4. Vizija	10
5. Vrijednosti	12
6. Strateški ciljevi	13
7. Završne napomene	22

Predgovor

Institut je formalno osnovan 1947. godine pod imenom Institut za higijenu rada, da bi 1959. godine promijenio ime u Institut za medicinska istraživanja i medicinu rada (IMI). Danas je IMI druga po veličini javna znanstvenoistraživačka ustanova u Republici Hrvatskoj sa sjedištem na lokaciji Ksaverska cesta 2 u Zagrebu.

Institut je u svojem dugogodišnjem djelovanju, kako znanstvenom tako i stručnom te kliničkom, uspješno slijedio doktrinu javnog zdravstva prof. dr. sc. Andrije Štampara, predsjedatelja Jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti i predsjedatelja prve Generalne skupštine Svjetske Zdravstvene Organizacije održane u Ženevi 1948., na čiju je inicijativu IMI osnovan. Tijekom svojeg dugogodišnjeg znanstvenog i stručnog rada, Institut je neprestano proširivao područja svojih temeljnih i primjenjenih istraživanja te u nekim segmentima prvi otvarao nove istraživačke horizonte.

Za daljnji razvoj IMI-ja sve izraženija kompetitivnost u domaćem i međunarodnom znanstvenoistraživačkom prostoru, nametnuta potrebama ubrzanog civilizacijskog napretka i sveprisutnom globalizacijom, zahtjeva detaljnu analizu postojećeg stanja i izradu novih, jasnih smjernica znanstvenoistraživačkih i stručnih aktivnosti.

Predgovor

Jačanje pozicije Instituta u regionalnom i međunarodnom istraživačkom planu nije moguće ostvariti bez istovremene fokusiranosti na ulaganje u trajno unapređenje svih ustrojstvenih segmenata poslovanja, radnih procesa, ljudskih resursa i infrastrukture. Sustavni rad na prepoznatljivosti Instituta u znanstvenim i stručnim krugovima te široj društvenoj zajednici zahtijeva jasnu viziju razvoja institucije uz uvažavanje okvira dugogodišnje predanosti u ostvarivanju misije Instituta.

Na tom tragu pristupilo se izradi ovog dokumenta kojem je cilj jasno definiranje strateških pravaca razvoja Instituta tijekom narednih 14 godina, a svrha je prepoznati snage institucije i prilike postajećeg društveno-gospodarskog okruženja, spriječiti njihovo rasipanje te ciljanim usmjeravanjem uz dodatna razvojna ulaganja učvrstiti značaj i prepoznatljivost IMI-ja kao vodeće znanstvene, ali i stručne institucije u području svojeg djelovanja.

1. Uvod

Institut za medicinska istraživanja i medicinu rada izrazito je multidisciplinarna znanstvena ustanova u kojoj se istražuju mehanizmi djelovanja različitih štetnih kemijskih i fizikalnih čimbenika te načina života ljudi na zdravlje i okoliš.

Institut ima vodeću ulogu u Hrvatskoj u istraživanjima na području opće, genetičke i molekularne toksikologije te alergotoksikologije, zaštite od kemijskog oružja i radiološke zaštite, radiokontaminacije okoliša, kakvoće zraka, identifikacije zlouporabe droga, raspodjele metala i specifičnih anorganskih i organskih onečišćenja u okolišu i izloženosti ljudi tim onečišćenjima. Također, istražuju se i različiti aspekti psihogenih čimbenika na zdravlje.

U provođenju znanstvenih istraživanja i stručne djelatnosti Institut prepoznaće značaj osiguranja najviših standarda kvalitete u znanosti i stručnoj djelatnosti. Kontinuirano se ulaže u usavršavanje znanstvenih i stručnih kadrova, održavanje i osuvremenjivanje opreme, održavanje prostora te međunarodnu interkomparaciju metoda i njihovu akreditaciju.

Kadrovsu strukturu Instituta danas čini 154 zaposlenika od kojih je 52 % zaposleno na realizaciji trajne znanstvenoistraživačke djelatnosti, 9 % na poslovima iz stručne djelatnosti Instituta i 39 % u tehničkoj i administrativnoj potpori.

Znanstvenoistraživačka djelatnost Instituta na nacionalnoj razini odvija se u okviru realizacije projekata ugovorenih s Hrvatskom zakladom za znanost i drugim subjektima. Na međunarodnoj razini Institut znanstveno djeluje u okviru projekata ugovorenih s Europskom komisijom, Nacionalnim institutima za zdravlje SAD-a, Svjetskom zdravstvenom organizacijom, Međunarodnom agencijom za atomsku energiju te većem broju bilateralnih projekata s institucijama iz drugih zemalja. Institut raspisuje i provodi i vlastite interne znanstvene projekte.

U okviru stručno-znanstvene djelatnosti Institut jednako tako ugovorno surađuje s preko 70 pravnih subjekata iz gospodarstva, Državne uprave i lokalne samouprave.

Nastavnu djelatnost znanstvenici Instituta realiziraju kroz izvođenje preddiplomske, diplomske i poslijediplomske nastave na sastavnicama Sveučilišta u Zagrebu, Rijeci, Osijeku, Zadru, Mostaru i Sveučilištu Sjever. Uključen je i u provođenje dijela specijalizacije za doktore medicine iz medicine rada i sporta te kliničke farmakologije.

Institut kontinuirano sudjeluje u organizaciji domaćih i inozemnih znanstvenih i stručnih skupova, radionica i tečajeva. Izdavač je znanstvenoga časopisa *Arhiv za higijenu rada i toksikologiju*.

2. Pravni okvir

Institut za medicinska istraživanja i medicinu rada djeluje sukladno Zakonu o ustanovama, Zakonu o znanstvenoj djelatnosti i visokom obrazovanju, Zakonu o osiguravanju kvalitete u znanosti i visokom obrazovanju te nekoliko međunarodnih konvencija i pravnoj stečevini EU.

Financijsko i opće poslovanje Instituta podliježe odredbama Zakona o proračunu, Zakona o izvršavanju Državnog proračuna Republike Hrvatske za predstojeću fiskalnu godinu, Općeg poreznog zakona, Zakona o fiskalnoj odgovornosti, Zakona o porezu na dohodak, Zakona o porezu na dodanu vrijednost, Zakona o osnovici plaće u javnim službama, Zakona o plaćama u javnim službama, Zakona o računovodstvu, Zakona o obveznim odnosima, Zakona o sustavu unutarnjih kontrola u javnom sektoru i Zakona o radu.

Institut je obveznik primjene Zakona o javnoj nabavi, Zakona o ravnopravnosti spolova, Zakona o zaštiti osobnih podataka, Zakona o pravu na pristup informacijama, Zakona o arhivskom gradivu i arhivima.

2. Pravni okvir

Stručna djelatnost Instituta najvećim se dijelom provodi sukladno odredbama Zakona o zdravstvenoj zaštiti, Zakona o zaštiti na radu, Zakona o zaštiti od neionizirajućeg zračenja, Zakona o radiološkoj i nuklearnoj sigurnosti, Zakona o vodama, Zakona o otpadu, Zakona o zaštiti prirode, Zakona o zaštiti okoliša, Zakona o zaštiti životinja, Zakona o lovstvu, Zakona o biljnem zdravstvu, Zakona o kemikalijama, Zakona o sredstvima za zaštitu bilja, Zakona o biocidnim pripravcima, Zakona o zaštiti zraka i Zakona o suzbijanju zlouporabe droga.

3. Misija

Institut za medicinska istraživanja i medicinu rada kao vrhunska znanstvenoistraživačka ustanova u središnjoj i jugoistočnoj Europi koja pomiče granice otkrića o utjecaju antropogenih čimbenika na zdravlje i okoliš te predstavlja standard i mjerilo akademske profesionalnosti i kvalitete u području svoje djelatnosti.

Primjenom i razvojem inovativnih multidisciplinarnih istraživanja služiti unapređenju zdravlja ljudi i zaštiti okoliša Republike Hrvatske:

- ustrajanjem na visokim mjerilima znanstvene izvrsnosti
- stvaranjem novih vrijednosti u znanosti
- osiguravanjem prijenosa stečenog znanja na širu društvenu zajednicu
- ostvarivanjem dodanih vrijednosti u gospodarstvu kroz istraživanje i razvoj
- obrazovanjem budućih lidera u području temeljnih i primijenjenih znanosti
- razvijanjem okruženja koje podržava različitosti, društvenu uključenost, kritičko razmišljanje i kreativnost

Viziju želimo ostvariti:

- provođenjem znanstvenih istraživanja koja imaju za cilj opisati mehanizme interakcije čimbenika okoliša s biološkim sustavima od razine molekule do čitavog organizma
- realizacijom poslova iz znanstvene i stručne djelatnosti nadzora i kategorizacije radnog i životnog okoliša, što podrazumijeva utvrđivanje i praćenje opterećenosti okoliša i namirnica kemijskim, fizičkim i biološkim agensima

4. Vizija

- procjenom rizika čimbenika okoliša po zdravlje koja je utemeljena na rezultatima znanstvenih istraživanja
- obavljanjem poslova iz djelatnosti medicine rada
- uključivanjem u obrazovanje u cijeloj obrazovnoj vertikali
- pružanjem potpore tijelima Državne uprave u donošenju i provođenju propisa RH iz područja zaštite okoliša, zdravlja, zaštite na radu, te zaštite od zračenja, ali i njihovom kontinuiranom usklađivanju sa zahtjevima održivog razvoja i cirkularne ekonomije
- suradnjom s gospodarstvom na primijenjenim istraživanjima s ciljem stvaranja novih vrijednosti
- doprinosom cjelokupnom fondu znanja iz područja nadzora (monitoringa) okoliša na globalnoj razini
- stalnom brigom o razvoju ljudskih potencijala na Institutu
- izdavačkom djelatnosti *Arhiva za higijenu rada i toksikologiju*, službenog glasila: Hrvatskog toksikološkog društva, Hrvatskog društva za zaštitu od zračenja, Slovenskog toksikološkog društva, Hrvatskog udruženja za zaštitu zraka i Hrvatskog društva za medicinu rada

Slijedom navedenog IMI će svojim djelovanjem osigurati mjesto stožerne znanstvene, stručne i obrazovne institucije od nezaobilaznog nacionalnog interesa na dobrobit Republike Hrvatske.

5. Vrijednosti

6. Strateški ciljevi

1. *Izgradnja i unapređenje Instituta*
2. *Održavanje postojećih akreditiranih metoda i postupaka te kontinuirano uvođenje novih*
3. *Povećanje međunarodne suradnje i prepoznatljivosti Instituta*
4. *Povećanje broja radnih mesta za mlade istraživače*
5. *Veća uključenost u obrazovanje, poglavito na razini doktorskih studija*
6. *Povećanje broja znanstveno-inovacijskih projekata s gospodarskim subjektima u cilju stvaranja novih vrijednosti*
7. *Uključenost u društvene izazove i nacionalne prioritete*
8. *Vidljivost*
9. *Nove mogućnosti – novi izazovi*

Strateški cilj 1.

Izgradnja i unapređenje infrastrukture Instituta

Infrastruktura i prostorna ograničenost postali su prepreka dalnjem razvoju i napretku Instituta, posebice u dijelu koji se odnosi na provođenje projekata istraživanja i razvoja te ubrzavanje prijenosa znanja prema realnom i obrazovnom sektoru. Stoga je osmišljen projekt obnove i proširenja u skladu sa čime je izrađena sva potrebna projektna dokumentacija i dobivena građevinska dozvola za izgradnju i uspostavu *Centra za zdravstvenu i medicinsku ekologiju i zaštitu od zračenja te*

6. Strateški ciljevi

rekonstrukciju i nadogradnju postojećih dotrajalih građevina Instituta i nabava nove znanstvenoistraživačke opreme. Strateški cilj 1 je osigurati finansijska sredstva potrebna za realizaciju projekta i time dugoročno osigurati adekvatne prostore i tehničku infrastrukturu koja će omogućiti kvalitetu i izvrsnost Instituta u punom opsegu.

Strateški cilj 2.

Održavanje postojećih akreditiranih metoda i postupaka te kontinuirano uvođenje novih

Akreditacija sukladno zahtjevima međunarodnog standarda HRN EN ISO/IEC 17025 je već odavno postala međunarodno općeprihvaćena metoda upravljanja kvalitetom i potvrda nezavisne treće strane o tehničkim kompetencijama, znanjima i vještinama ispitnih i umjernih laboratorija. Osiguranje kvalitete ispitnih rezultata najvažniji je čimbenik povjerenja u kompetentnost laboratorija i dobivenih rezultata te znanstvene izvrsnosti.

IMI je već prošao jedan akreditacijski period te je uspješno re-akreditiran. Sukladno politici kvalitete, akreditirane Jedinice redovito sudjeluju u međulaboratorijskim usporedbama s odličnim rezultatima.

6. Strateški ciljevi

Uprava Instituta provodit će, kao i do sada, temeljite *Upravine* ocjene koje u kontekstu akreditiranog sustava upravljanja kvalitetom naročitu pažnju obraćaju na: ispunjavanje općih i parcijalnih ciljeva IMI-ja, osiguravanje potrebnih sredstava, izobrazbu osoblja, provedbu rigoroznih unutarnjih neovisnih ocjena, provedbu preventivnih radnji i stalnih poboljšavanja, rezultate ocjenjivanja koja su provela vanjska tijela, aktivnosti za osiguravanje kvalitete i rezultate međulaboratorijskih usporedbi, ispitivanje zadovoljstva korisnika usluga, rješavanje eventualnih pritužbi i druge bitne čimbenike koji utječu na kvalitetu rada IMI-ja i/ili njegovih ustrojstvenih oblika.

S vanjskim naručiteljima ispitivanja, odnosno istraživanja, IMI u pravilu sklapa dobro definirane ugovore koji omogućuju da se dobiveni podaci mogu iskoristiti i za znanstveno-stručne radove čime rezultati dobivaju na dodanoj vrijednosti.

Sustavno će se pratiti legislativa te prepoznati povoljne prilike za proširenje akreditiranih, ali i certificiranih djelatnosti što uključuje i proširenje broja metoda i akreditacijskih/certifikacijskih shema, kao i mogućnost akreditacija sukladno zahtjevima Dobre laboratorijske prakse (GLP) te certificiranje sustava upravljanja okolišem.

6. Strateški ciljevi

Strateški cilj 3.

Povećanje međunarodne suradnje i prepoznatljivosti Instituta

Pozicioniranje IMI-ja kao međunarodnog referentnog i edukacijskog središta, za što postoje sve prepostavke poglavito u kontekstu Strategije „Glavne uprave za znanost EK“ (*Joint Research Centre of the European Commission*) kao i „Strategije EU za dunavsku regiju“, izravno i neizravno koristilo bi Republici Hrvatskoj kako u političkom tako i u gospodarskom smislu. Razmjenu gostujućih znanstvenika i studenata doktorskih studija treba maksimalno osnažiti što bi zasigurno osiguralo veći broj međunarodnih kompetitivnih projekata. To se može postići samo značajnjim povećanjem uključenosti znanstvenika Instituta u međunarodne projekte financirane od strane EK. Broj postojećih projekata se mora dakle eksponencijalno povećavati.

Strateški cilj 4.

Povećanje broja radnih mјesta za mlade istraživače

Kadrovsku strukturu Instituta početkom 2017. godine čini 154 zaposlenika, od kojih je 79 zaposleno na realizaciji trajne znanstvenoistraživačke djelatnosti, 13 na poslovima iz stručne djelatnosti i 62 u pratećim službama. Od toga je 25 mlađih istraživača u statusu doktoranada i poslijedoktoranada.

6. Strateški ciljevi

Realizacijom projekta i uspostavom *Centra za zdravstvenu i medicinsku ekologiju i zaštitu od zračenja*, u kojem je predviđeno pored znanstvenih istraživanja i rad na aplikativnim projektima te osnivanje *start-up* tvrtki u vlasništvu Instituta, otvorit će se mogućnosti i potreba za novim radnim mjestima. Broj mladih istraživača će se povećavati za 3 do 5 novaka godišnje pri čemu će se sredstva za njihovo zapošljavanje osiguravati iz Državnog proračuna, vlastite stručne djelatnosti i međunarodnih projekata.

Strateški cilj 5.

Veća uključenost u obrazovanje, poglavito na razini doktorskih studija

Obrazovna komponenta djelovanja Instituta mora osigurati izravnu interakciju između znanosti i akumuliranih znanja prema široj društvenoj zajednici s posebnim naglaskom na uključenost znanstvenika i stručnjaka u visokoškolski sustav što većeg broja visokih učilišta u Republici Hrvatskoj. Institut će stoga poticati, podržavati i podupirati uključivanje svojih djelatnika u sustav obrazovanja, a naročito suradnju sa sveučilištima na kreiranju i izvođenju specifičnih doktorskih studija. Time će Institut ostvariti jednu od svojih temeljnih zadaća za dobrobit društva obrazujući buduće liderе u području temeljnih i primijenjenih znanosti,

6. Strateški ciljevi

a sudjelovanjem u procesu cjeloživotnoga obrazovanja pridonijeti stvaranju inovacijske kulture i poticanju održivog poduzetništva u području visokih tehnologija.

Strateški cilj 6.

Povećanje broja znanstveno-inovacijskih projekata s gospodarskim subjektima u cilju stvaranja novih vrijednosti

Realizacija Strateškog cilja 1 omogućiće značajno povećanje tržišnih usluga, a time i prihoda u ukupnom proračunu Instituta čime projekt *Centra za zdravstvenu i medicinsku ekologiju i zaštitu od zračenja* postaje samoodrživ. Vrhunska opremljenost, primjereni uvjeti rada te veći broj mladih znanstvenika i istraživača omogućiće sudjelovanje Instituta i na međunarodnim natječajima komercijalnog tipa izvan granica Republike Hrvatske. IMI već u sadašnjim uvjetima znatan dio ukupnog prihoda ostvaruje na tržištu, a provedbom projekta taj udio će se značajno povećavati, posebice kroz ugovore i istraživačke projekte s gospodarskim subjektima i osnivanjem *start-up* tvrtki.

Strateški cilj 7.

Uključenost u društvene izazove i nacionalne prioritete

Institut će se kontinuirano unapređivati i razvijati znanstvene spoznaje i stručnu djelatnost na temeljima znanstvene izvrsnosti,

6. Strateški ciljevi

koja zbog multidisciplinarnog pristupa u području zdravstvene i medicinske ekologije, higijene okoliša, regulatorne i eksperimentalne toksikologije, profesionalnih bolesti i zaštite od zračenja stvara sve prepostavke za fundamentalna i primjenjena istraživanja od molekularne razine do učinaka na čovjeka i okoliš, npr. provedbom translacijskih i kliničkih ispitivanja, što predstavlja trajni društveni izazov i nacionalni prioritet. Ovakav pristup osigurava izravnu potporu državnoj i lokalnoj upravi u kreiranju novih zakonskih i podzakonskih akata, praćenja zdravlja stanovništva, trajnog praćenja stanja opterećenja okoliša antropogenim čimbenicima, kao i nužne prepostavke u donošenju različitih studija utjecaja na okoliš i stanovništvo te postojećih i budućih nacionalnih i međunarodnih projekata.

Strateški cilj 8.

Vidljivost

Stalno povećavanje vidljivosti IMI-ja u znanstvenoj zajednici i široj javnosti, kako na nacionalnom, tako i na međunarodnom planu, uključuje široki spektar djelatnosti i pristupa te korištenje suvremenih komunikacijskih alata. Institut mora trajno osiguravati i neprestano djelovati na povećanju vidljivosti i time afirmirati IMI kao prepoznatljivi *brand* u području svog rada i djelovanja. Vezano uz znanstvenu prepoznatljivost, IMI će i

6. Strateški ciljevi

nadalje njegovati i unapređivati svoju politiku otvorenog pristupa znanstvenim i stručnim publikacijama. Mogućnost djelovanja na povećavanju vidljivosti vidimo i u pojačanoj prisutnosti na društvenim medijima kao suvremenim platformama promocije i komunikacije.

Unapređenjem kvalitete uredničkog rada i sadržaja koji se objavljuje u znanstvenom časopisu *Arhiv za higijenu rada i toksikologiju* poboljšat će se međunarodna prepozнатljivost časopisa, a time i Instituta kao njegovog izdavača. Jedan od načina na koji to planiramo ostvariti je poboljšanje bibliometrijskih pokazatelja (bolja pokrivenost u indeksnim bazama, ulazak u viši kvartil tematskih područja).

Svaki suradnik IMI-ja korištenjem metoda „znanstvene diplomacije“ sposobit će se da djeluje kao promotor i svojevrsni „ambasador“ IMI-jevih mogućnosti, postignuća, informacija o djelatnostima i ostalih podataka koji su sukladni dugoročnim ciljevima i politikama ove Strategije. Publicitet i promocija će se također osiguravati kroz politiku institucijske otvorenosti, npr. danima otvorenih vrata, predavanjima, kolokvijima i seminarima otvorenim za javnost, suradnjom s nevladinim sektorom, posebice profesionalnim udrušama, *newsletterima* i sl.

6. Strateški ciljevi

Strateški cilj 9.

Nove mogućnosti – novi izazovi

U svijetu znanosti u velikom broju slučajeva znanstvene publikacije postaju same sebi svrhom, a događa se i da objavljeni rezultati nisu ponovljivi što u načelu može stvoriti sliku da izvedene znanstvene spoznaje nisu vjerodostojne. Istraživanja financirana od strane pojedinih „interesnih skupina“ mogu u određenoj mjeri dovesti do nepovjerenja javnosti u rezultate samih istraživanja i pojedinih stručnih mišljenja. Institut će inzistirati i uvoditi interne mjere i procedure u svojem radu kako bi se u javnosti etabrirao kao institucija od apsolutnog povjerenja.

IMI pruža i nadalje će pružati punu potporu mlađem istraživačkom kadru u definiranju i pisanju projekata po principu *bottom-up* u skladu s istraživačkim područjima od interesa za Institut kako bi do punog izražaja došla kreativnost svih ljudskih potencijala IMI-ja. Razvoj modernih tehnologija i proizvoda neminovno otvara niz novih pitanja o njihovom utjecaju na zdravlje ljudi i zdravlje okoliša.

U tom smislu Institut i njegov *Centar za zdravstvenu i medicinsku ekologiju i zaštitu od zračenja* će u svojem radu i djelovanju objediniti inovativnost, vjerodostojnost, odgovornost i otvorenost za suradnju na novim znanstvenim izazovima.

7. Završne napomene

Kako bi se osigurala realizacija zacrtane strategije nužna je usklađenost ili postizanje vrlo dobre koordinacije između strategije i organizacijske strukture Instituta.

Postojeća organizacijska struktura ne može u potpunosti podupirati provedbu ove Strategije razvoja zbog nepostojanja određenih organizacijskih jedinica, nedovoljne povezanosti postojećih, uvođenja novih horizontalnih funkcija, ali i zbog činjenice da se trenutno većina organizacijskih resursa koristi za rad na „zasebnim“ znanstvenim projektima, što će se s vremenom morati preraspodijeliti na ključne horizontalne funkcije.

Ostvarenjem Strateškog cilja 1 uspostaviti će se nova organizacijska struktura usmjerena na znanstvenu i stručnu izvrsnost i učinkovitost, a koja će osigurati općedruštvenu korist te dodanu materijalnu i nematerijalnu vrijednost.